

**ХОТ БАЙГУУЛАЛТ,
БАРИЛГА,
ОРОН СУУЦЖУУЛАЛТЫН ЯАМ**

ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭ, ДОТООД АУДИТЫН ГАЗАР

**ХОТ БАЙГУУЛАЛТ, БАРИЛГА, ОРОН СУУЦЖУУЛАЛТЫН ЯАМНЫ
ТӨСВИЙН ШУУД ЗАХИРАГЧИЙН 2024 ОНЫ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТЭД ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН БАЙДЛААР
ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭ ХИЙСЭН АЖЛЫН ТАЙЛАН**

**УЛААНБААТАР ХОТ
2024 он**

АГУУЛГА

НЭГ. ТАНИЛЦУУЛГА.....	1
ХОЁР. ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ ЗОРИЛГО, АРГА ЗҮЙ.....	1
ГУРАВ. ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ ҮР ДҮН.....	1-14
ДӨРӨВ. ДҮГНЭЛТ.....	14-16
ТАВ. САНАЛ, ЗӨВЛӨМЖ.....	16

ХОТ БАЙГУУЛАЛТ, БАРИЛГА, ОРОН СУУЦЖУУЛАЛТЫН ЯАМНЫ ТӨСВИЙН ШУУД ЗАХИРАГЧИЙН 2024 ОНЫ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТЭД ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН БАЙДЛААР ХИЙСЭН ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

/ жилийн эцсийн байдлаар/

2024.12.19

НЭГ. ТАНИЛЦУУЛГА

Монгол Улсын Засгийн газрын 2021 оны 374 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө боловсруулах, гүйцэтгэлийн зорилт, шалгуур үзүүлэлтийг тогтоох, тайлан гаргах журам”-ын дагуу Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яамны Төсвийн шууд захирагчийн 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг Төсвийн ерөнхийлөн захирагчаар хянуулж баталсан байна.

Монгол Улсын 2024 оны 07-р сарын 10-ны өдөр баталсан “Засгийн газрын бүтцийн тухай хууль, Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яамны үйл ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалтын бүтцийн өөрчлөлтийн хөтөлбөр батлах тухай” Засгийн газрын 2024 оны 08-р сарын 28-ны 51 дүгээр тогтоолын дагуу яамны 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг шинэчлэн баталж дараах 8 тэргүүлэх чиглэл:

1. Салбарын хөгжил, орон сууцжуулалтын бодлого, зохицуулалтын чиглэлээр
2. Хот байгуулалтын бодлого, зохицуулалтын чиглэлээр
3. Барилга, барилгын материалын бодлого, зохицуулалтын чиглэлээр
4. Нийтийн аж ахуйн бодлого, зохицуулалтын чиглэлээр
5. Төрийн захиргааны удирдлагын чиглэлээр
6. Санхүү, хөрөнгө оруулалтын чиглэлээр;
7. Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын чиглэлээр
8. Салбарын хяналтын чиглэлийн хүрээнд стратеги төлөвлөгөө болон бусад бодлогын баримт бичигтэй уялдуулан шалгуур үзүүлэлт, зорилтот түвшин тодорхойлж, тухайн жилийн хүрэх түвшин, гүйцэтгэл үр дүнг тооцсон байна.

Төсвийн шууд захирагчийн 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний жилийн эцсийн хэрэгжилтийг дүгнэх, төсвийн ерөнхийлөн захирагчид тайлагнах зорилгоор тус хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний тайланг боловсрууллаа.

ХОЁР. ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ ЗОРИЛГО, АРГА ЗҮЙ

Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яамны төсвийн шууд захирагчийн 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний жилийн эцсийн гүйцэтгэлийн тайланд тусгагдсан зорилт, арга хэмжээний гүйцэтгэл нь тухайн хугацааны хүрэх түвшинд хүрсэн эсэх, хүрээгүй бол шалтгаан, нөхцөлийг тодорхойлох, мэдээллийн үнэн, зөв байдлыг нягтлах зорилгоор Монгол Улсын Засгийн газрын 2020 оны 206, 2021 оны 374 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт, захиргааны байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх нийтлэг журам”-ын дагуу үнэлсэн болно.

ГУРАВ. ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ ҮР ДҮН

Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яамны төсвийн шууд захирагчийн 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө нь нийт 32 зорилтын 320 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн байна.

Хүснэгт 1. ХББОСЯ-ны ТШЗ-ийн 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээ /газар тус бүрээр/

№	Газрууд	Зорилтын тоо	Нийт арга хэмжээ	Хэрэгжилт хувиар /%/						ХБ	Биелэлтийн дүн
				100	90	70	50	30	0		
1	Салбарын хөгжил, орон сууцжуулалтын бодлого, зохицуулалтын газар	3	50	42	4	4					96.8
2	Хот байгуулалтын бодлого, зохицуулалтын газар	1	35	28	4	3					96.3
3	Барилга, барилгын материалын бодлого, зохицуулалтын газар	6	42	29	9	2	1			1	95.1
4	Нийтийн аж ахуйн бодлого, зохицуулалтын газар	4	40	32	3	4	1				95.0
5	Төрийн захиргааны удирдлагын газар	6	50	40	6	2	2				95.6
6	Санхүү, хөрөнгө оруулалтын газар	4	23	20	3						98.7
7	Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар	4	43	31	11				1		95.1
8	Салбарын хяналтын газар	4	37	36			1				98.6
	Дүн	32	320	258	40	15	5	0	1	1	96.2

Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яамны ТШЗ-ийн 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт жилийн эцсийн байдлаар **96.2%**-ийн гүйцэтгэлтэй **“тодорхой үр дүнд хүрсэн”** гэж үнэлж байна.

ТШЗ-ийн 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт газар тус бүрээр харуулбал:

	Стратегийн зорилт	Зорилго	Арга хэмжээ тоо	Гүйцэтгэлийн үнэлгээ
Салбарын хөгжил, орон сууцжуулалтын бодлого, зохицуулалтын чиглэлээр				
11	Монгол Улсын байгаль, орчин, нийгэм, эдийн засгийн тогтвортой хөгжлийг хангах замаар салбар дундын зохицуулалтыг хангаж, иргэдийн хууль ёсны амьдрах болон баялаг бүтээх эрхийг баталгаажуулах, байрлалд суурилсан орон	1.1. Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний нэгдсэн бодлого, төлөвлөлт, бодлогын нэгдсэн удирдамжаар хангах.	14	95
12		1.2. Орон сууцжуулалтын бодлого боловсруулах, хэрэгжүүлэх. /Үндэсний орон сууцжуулалтын тогтолцоо, Хуримтлалын сангийн реформыг хэрэгжүүлэх;/	19	97.4
13		1.3.10. “Цахим Монгол” арга хэмжээний хүрээнд салбарын үйл ажиллагааг цахимжуулах замаар төрийн үйлчилгээг үр ашигтай, түргэн шуурхай, хүртээмжтэй хүргэх, мэдээллийн ил тод байдлыг хангана.	3	100
14		1.3.11. Салбарын өгөгдлийн сан, мэдээллийн системийн уялдаа холбоог нэгдсэн удирдлагаар хангах, харилцан мэдээлэл солилцох техникийн шийдэл болон технологи нэвтрүүлэх ажлыг зохион байгуулна	6	100

	зайн мэдээлэл бүхий газар ашиглалтын бодлого,	1.3.12. Мэдээллийн сан, сүлжээний аюулгүй байдал, техник, тоног төхөөрөмж, хэрэглээний программ хангамжийн хэвийн, тасралтгүй, найдвартай ажиллагааг хангана.	3	100
	төлөвлөлтөөр ил тод, тэгш хүртээмжтэй, хариуцлагатай газрын харилцааг бий болгоно.	1.3.13. Нээлттэй өгөгдлийг байгууллагын цахим хуудас болон "Төрийн нээлттэй өгөгдлийн нэгдсэн систем"-д тогтоосон хугацаанд байршуулсан байна. Салбарын статистикийн мэдээллийг тогтмол шинэчлэн, баяжуулж өгөгдлийн сан үүсгэн, мэдээллийг боловсруулж, хэрэглэгчдийг мэдээллээр хангана.	5	100
Дундаж оноо			89	95.6
Хот байгуулалтын бодлого, зохицуулалтын чиглэлээр				
15	Барилга, барилгын материалын үйлдвэрийн хууль тогтоомж, эрх зүйн болон норм, нормативын баримт бичиг боловсруулах, батлуулах, хэрэгжүүлэх	Хот байгуулалтын салбарын хууль тогтоомж, норм, нормативын баримт бичиг, дүрэм, журмыг боловсронгуй болгох, бодлого, төлөвлөлт, хөтөлбөр, төслийн хувилбарыг боловсруулах, хэрэгжилтийг зохицуулах, зохион байгуулах, зөвлөгөө, дэмжлэг үзүүлэх, хяналт тавих.	35	96.3
Дундаж оноо			96	95,7
Барилга, барилгын материалын бодлого, зохицуулалтын чиглэлээр				
	"Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн салбарын хууль тогтоомж, норм, нормативын баримт бичиг, дүрэм, журмыг боловсронгуй болгох, бодлого, төлөвлөлт, хөтөлбөр, төслийг боловсруулах, хэрэгжилтийг зохион байгуулах;"	3.1. Барилга, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн салбарын хууль тогтоомж, дүрэм, журмыг боловсронгуй болгох, бодлого, хөтөлбөр, төслийг боловсруулах, хэрэгжилтийг зохицуулах, зохион байгуулах, зөвлөгөө, дэмжлэг үзүүлэх, хяналт тавих	23	92.6
		3.2. Барилгын норм, норматив, төсөв, үнэ бүрдлийн баримт бичгийг боловсруулах, батлуулах, хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах, хяналт тавих	9	98.9
		3.3. Барилгын салбарын механикжуулалт, аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй, газар хөдлөлт, инженер геологи, хайгуул судалгааны чиглэлээр норм, дүрэм, журмыг боловсруулан батлуулах, хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах	2	100
		3.4. Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хяналт, шинжилгээний лабораторийн нэгдсэн сүлжээг бий болгох, хөгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах	3	100
		3.5. Салбарын мэдээллийн сан бүрдүүлэх, боловсронгуй болгох, цахимжуулах ажлыг зохион байгуулах	2	90
		3.6. Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөнд тусгагдсан	3	100
Дундаж оноо			42	95,1
Нийтийн аж ахуйн бодлого, зохицуулалтын чиглэлээр				
	Нийтийн аж ахуй, инженерийн дэд бүтцийн бодлого, зохицуулалтаар хангах, төлөвлөлтийг	4.1 Нийтийн аж ахуй, инженерийн дэд бүтцийн салбарын хууль тогтоомж, дүрэм, журмыг боловсронгуй болгох, бодлого, хөтөлбөр, төслийг боловсруулах, хэрэгжилтийг зохицуулах, зохион байгуулах, зөвлөгөө, дэмжлэг үзүүлэх, хяналт тавих.	8	91.3

	хэрэгжүүлэх, инженерийн дэд бүтцийг хөгжүүлэх, салбарын хууль тогтоомж, бодлого, зохицуулалт,	4.2. хот, тосгон, суурин газарт ус хангамж, ариутгах татуурга, халаалтын шугам сүлжээ, эх үүсвэр, цэвэрлэх байгууламж, төвлөрсөн болон хэсэгчилсэн инженерийн хангамжийн системийг төлөвлөх, байгуулах, хөгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах, зохицуулалтаар хангах.	22	90.9
	норм, нормативын баримт бичиг, дүрэм, журмыг боловсронгуй	4.3. Орон сууцны ашиглалтын хууль тогтоомж, норм, нормативын баримт бичиг, дүрэм, журмыг боловсруулах, хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах.	5	94.0
	болгох, төлөвлөлт, хөтөлбөр, төслийг боловсруулах, хэрэгжилтийг зохион байгуулах.	4.4. Нийтийн аж ахуй, инженерийн дэд бүтцийн салбарын бодлогын хэрэгжилтийг зохион байгуулах, зохицуулах, салбарын суурь судалгаа, статистик мэдээллийг нэгтгэх, холбогдох байгууллага, иргэдийг мэдээ, мэдээллээр хангах, зөвлөгөө дэмжлэг үзүүлэх.	5	100
Дундаж оноо			40	95,0
Төрийн захиргааны удирдлагын чиглэлээр				
	Салбарын хүний нөөцийг чадавхжуулах арга хэмжээг үе шаттай хэрэгжүүлэх	5.1. Төрийн захиргааны болон хүний нөөцийн удирдлагын манлайллыг хангах, салбарын ажиллах хүч, мэргэжилтний хэрэгцээг тодорхойлох, давтан сургах, мэргэжил дээшлүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулах	50	95.6
		5.2. Нийгмийн зөвшилцөлд үндэслэсэн түншлэлийн хүрээнд төр, иргэний нийгмийн байгууллага, мэргэжлийн холбоод, хувийн хэвшилтэй зөвлөлдөх, төрийн зарим чиг үүргийг нутгийн захиргааны байгууллага болон төрийн бус байгууллагуудаар төлөөлүүлэн хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.		
		5.3. Салбарт жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах, төрийн албан хаагч, инженерийн ёс зүйн чадамжийг дээшлүүлэхэд холбогдох ажлыг зохион байгуулна.		
		5.4. Мэдээллийн сан, сүлжээний аюулгүй байдал, техник, тоног төхөөрөмж, хэрэглээний программ хангамжийн хэвийн, тасралтгүй, найдвартай ажиллагааг хангана.		
		5.5. Төрийн захиргааны удирдлага, хүний нөөцийн манлайллыг хангах, эрх зүйн туслалцаа үзүүлэх, хууль зүйн зөвлөгөө өгөх, хууль тогтоомжийг боловсронгуй болгох.		
		5.6. Салбарын гадаад хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх, хөрөнгө оруулалтыг дэмжих, үр ашгийг нэмэгдүүлэх.		
Дундаж оноо			50	95,6
Санхүү, хөрөнгө оруулалтын чиглэлээр				
27	Санхүүгийн удирдлагын тогтолцоог сайжруулах, ил тод, нээлттэй, хариуцлагатай байх зарчмыг мөрдүүлэх	6.1. Хөрөнгө оруулалтын бодлогын хэрэгжилтийг хангаж төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн урсгал болон хөрөнгө оруулалтын төсвийг төлөвлөх, хуваарилах, хяналт тавих	5	100
28		6.2. Улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламж, бусад эх үүсвэрээр хэрэгжих төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилтийг нэгтгэн зохицуулах	4	100
29		6.3 Төрийн сангийн гүйлгээ гүйцэтгэх, тайлан, баланс гаргах.	4	98
30		6.4. Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах, шилэн дансны мэдээллийг холбогдох хууль, журмын дагуу байгууллагын цахим	1	96

		хуудас болон шилэн дансны цахим нэгдсэн хуудсанд байршуулах.		
Дундаж оноо			23	98.7
ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭ, ДОТООД АУДИТЫН ЧИГЛЭЛЭЭР				
32	Төрийн үйлчилгээний шударга, ил тод, нээлттэй байдлыг хангах	7.1. Хууль тогтоомж, бодлого төлөвлөлт, хөтөлбөр, төлөвлөгөө, төсөл арга хэмжээний хэрэгжилтэд хяналт тавих, хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангуулах, хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх, нэгдсэн тайлан, дүгнэлт, зөвлөмж гаргах	7	98.9
33		7.4. Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний зорилт, арга хэмжээний хэрэгжилтийн явц, шийдвэрийн биелэлтэд хяналт, шалгалт, хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх нэгдсэн тайлан зөвлөмж, гаргах	24	98.3
34		7.3. Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчилөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль, тогтоомжийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулах	4	100
34		7.4. Төсвийн тухай хуульд заасны дагуу төсвийн зарцуулалтад дотоод аудит хийх, дүгнэлт, зөвлөмж гаргах, эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх	8	92.5
Дундаж оноо			43	97.4
САЛБАРЫН ХЯНАЛТЫН ЧИГЛЭЛЭЭР				
43	Салбарын хяналт шалгалтын үйл ажиллагааны үр дүн, бүтээмжийг дээшлүүл	1.1. Салбарын хяналтын үйл ажиллагааны эрх зүйн орчинг боловсронгуй болгох, хяналт шалгалтын объектын эрсдэлийн үнэлгээ хийх, эрсдэлийн ангиллыг тогтоох ажлыг нэгдсэн арга зүй, зохион байгуулалтаар хангана	5	100
44		1.2. Салбарын хууль тогтоомж, норм нормативын баримт бичгийн хэрэгжилтийг хангуулах, иргэдийн эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрахад чиглэсэн хяналтын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.	19	100
45		1.3. Салбарын хяналтын үйл ажиллагааны эрх зүйн орчинг боловсронгуй болгох, Салбарын хууль тогтоомж, норм нормативын баримт бичгийн хэрэгжилтийг хангуулах, иргэдийн эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрахад чиглэсэн хяналтын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ	13	96.2
			37	98.6
46	НИЙТ ОНОО		320	95,8

Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яам нь 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар дараах томоохон ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн байна. Үүнд:

Салбарын хөгжил, орон сууцжуулалтын бодлого, зохицуулалтын чиглэлээр:

1. "Алсын хараа 2050" улсын хөгжлийн урт хугацааны бодлогын баримт бичгийг хэрэгжүүлэх хүрээнд ХББОСЯ-ны 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд нийт 4 зорилтын 9 арга хэмжээг тусгуулсан. Үүнд: ТЗУГ 1 зорилт 1 арга хэмжээ, ББМҮБХЗГ 1 зорилтын 1 арга хэмжээ, НААИДББХГ 2 зорилт 7 арга хэмжээг тус бүр тусгуулсан. Хэрэгжилтийн тайланг 2024.09.19-ний өдөр 01/587 тоот бичгээр ЭЗХЯ-нд хүргүүлсэн.

2. Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр батлагдсантай холбогдуулан 2024 онд багтаан хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний тухай Монгол Улсын Ерөнхий сайдын 2024.09.18-ны өдрийн 01 дугаартай албан даалгаврыг хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын салбарт хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг боловсруулан 2024.10.11-ний өдөр ХББОС-ын сайдаар батлуулсан. Төлөвлөгөөнд туссан 47 төсөл арга

хэмжээний явцын тайлан мэдээг ЗГХХГ-т 2024.11.12, 2024.12.15-ны өдрүүдэд хүргүүлсэн. Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг 2024.12.16-ны өдрийн 01/1793 тоот албан бичгээр ЗГХЭГ-т хүргүүлсэн.

3. Үндэсний орон сууцжуулалтын тухай хуулийн хэрэгцээ, шаардлагын тандан судалгааг боловсруулж, зорилтот бүлгийн иргэдийг төлбөрийн чадварт нийцсэн хямд үнэтэй, чанартай орон сууцаар хангах хууль эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх, нэгдсэн удирдлагаар хангах, цогц тогтолцоог бий болгох шаардлагатай гэж дүгнэн, холбогдох хуулийн төслийн хамт Засгийн газрын 2024 оны 5 дугаар сарын 8-ны өдрийн хуралдаанаар хэлэлцэгдэн дэмжигдэж Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэхээр шийдвэрлэсэн. Засгийн газрын 2024 оны 08 дугаар сарын 14-ний өдрийн хуралдаанаар “Орон сууцжуулалтын талаар 2024-2028 онд баримтлах бодлого, чиглэл”-ийг танилцуулсан. Үндэсний орон сууцжуулалтын тухай анхдагч хуулийн төслийг УИХ-д өргөн барихаар шийдвэрлүүлсэн.

4. Ипотекийн орон сууцны хөнгөлөлттэй зээлийн хөтөлбөрийн хүрээнд 2024 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн байдлаар 1,287.5 тэрбум төгрөгийн ипотекийн зээлийг 10,983 зээлдэгчид олгосон.

5. Зээлийн батлан даалтын сангийн тухай хуульд өөрчлөл оруулж Улсын 2024 оны төсөвт 50.0 тэрбум төгрөгийн эх үүсвэрийг Зээлийн батлан даалт гаргах үйл ажиллагааны зориулан баталсан бөгөөд Хөдөө, орон нутагт олгох ипотекийн зээлийн урьдчилгаа төлбөрт 2023 оноос батлан даалт гаргадаг болсноос хойш 2024 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийг хүртэл нийт 1211 иргэний 129.3 тэрбум төгрөгийн зээлд 24.5 тэрбумын төгрөгийн урьдчилгаа төлбөрийн батлан даалт хийгээд байна. Үүнээс 2024 онд ипотекийн 1211 зээлд 24.5 тэрбум төгрөгийн зээлийн батлан даалт гаргаад байна. Батлан даалтыг хамгийн их 196 Орхон, 132 Дорнод, 110 Баянхонгор, 76 Сүхбаатар, 71 Өвөрхангай, 69 Говь-Алтай, 63 Сэлэнгэ, 61 Дархан-Уул аймгуудад тус тус гаргаад байна.

6. “Монголын орон сууцжуулалтын ирээдүй – 2024” олон улсын форумыг 2024.10.28-ны өдөр Гэр бүл, хөдөлмөр нийгмийн хамгааллын яам, Дэлхийн банктай хамтран зохион байгуулав.

7. Тусгай зөвшөөрлийн цахим систем /www.mcis.gov.mn/-ээр дамжуулан 2024.12.09-ны өдрийн байдлаар нийт 1913 хүсэлтийг хүлээн авч, давхардсан тоогоор барилгын ажил гүйцэтгэх 1465, зураг төсөл боловсруулах 303, өргөх байгууламжийн 47, барилгын материалын үйлдвэрлэл эрхлэх 94 тусгай зөвшөөрөл олгосон байна.

8. БХБС-ын 2020 оны 55 дугаар тушаалаар батлагдсан бүртгэлийн маягтын дагуу улсын хэмжээнд барилгын ажлыг эхлүүлэх, үргэлжлүүлэх зөвшөөрөл авсан, ашиглалтад оруулсан барилга байгууламжийн 2023 оны жилийн мэдээг 2024.01.09-ний өдрийн 3/95 тоот албан бичгээр, 2024 оны I улирлын мэдээг 2024.04.05-ны өдрийн 03/1079 тоот албан бичгээр, II улирлын мэдээг 2024.06.21-ний өдрийн 03/2043 тоот албан бичгээр, III улирлын мэдээг 2024.10.07-ны өдрийн 03/786 тоот албан бичгээр хүргүүлсэн.

Хот байгуулалтын бодлого, зохицуулалтын чиглэлээр:

1. Хөшигийн хөндийн бүтээн байгуулалтын асуудал хариуцсан захиргаанаас “Шинэ Зуунмод хотын төв, засаг захиргааны бүсийн ТЭЗҮ, хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулах” зөвлөх үйчилгээний тендер шалгаруулалтын зарлаж, гүйцэтгэгчээр “Гоби Травэл” ХХК ХХК шалгарч, 2024.07.03-ны өдөр ХХББАХЗ/20240101003 дугаартай гэрээг байгуулсан. Шинэ Зуунмод хотын төв, засаг захиргааны бүсийн ТЭЗҮ, хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөний төслийг МАЭ-ийн дэргэдэх Хот төлөвлөлт, архитектурын орон тооны бус мэргэжлийн зөвлөлийн 2024.11.22-ны өдрийн хуралдаанаар хэлэлцүүлж, холбогдох санал, зөвлөмжийг тусгасан. Батлагдсан ажлын даалгаврын дагуу 2024.12.20-ны салбарын ШУТТЗХ-аар хэлэлцүүлсэн.

2. “Сэлбэ сэргэлт” төслийн усны барилга байгууламж, зам, гүүр, тохижилтын ажлын ТЭЗҮ, зураг төслийг “Барилгын хөгжлийн төв” ТӨҮГ болон “Зам тээврийн хөгжлийн төв” ТӨҮГ-ын орон тооны бус экспертүүдээр хянан баталгаажуулж, магадлалын нэгдсэн дүгнэлт гарч дууссан.

3. “Шинэ Зуунмод” хотын эрх зүйн орчин, институтийн тогтолцоог бүрдүүлэхтэй холбогдуулан сургалт, урьдчилсан хэлэлцүүлэг зохион байгуулж, бүтээн байгуулалтад

тулгарч буй сорилт, зорилтыг тодорхойлох талаарх саналыг төслийн багт хүргүүлж, төслийн эхний тайланг 2024.05.01-нд хүлээн авсан.

4. “Эмээлт эко аж үйлдвэрлэлийн парк”-ийн ТЭЗҮ, хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөг БХБЯ /хуучин нэрээр/-ны ШУТТЗ-ийн 2024.05.30-ны өдрийн хурлаар хэлэлцүүлж дэмжигдэн, 01-3/2024 тоот шийдвэр гарсан. БХБ-ын сайдын 2024 оны 114 дүгээр тушаалаар зураг төсөлд экспертиз хийх ажлын хэсгийг байгуулж, 2024.07.05-ны өдрийн 1520/2024 дугаартай магадлалын дүгнэлтээр баталгаажуулсан.

5. Нийслэл Улаанбаатар хотод байгуулсан улсын зэрэглэлтэй 2 хот, орон нутгийн зэрэглэлтэй 14 хот, Улаанбаатар хотын дагуул 3 хотын асуудал, 20 минутын хотын зарчим зэрэг асуудлуудыг тусган боловсруулахаар зааж тусгуулсан. Хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөнд 2 үндэсний хороо, 16 яам, 6 дүүрэг, нийслэлийн 33 агентлагаас санал авч тусгасан. Хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөний баримт бичгийг МАЭ-ийн дэргэдэх Архитектур, хот төлөвлөлтийн орон тооны бус мэргэжлийн зөвлөлийн хурлаар 2024.11.29-ний өдөр хэлэлцүүлсэн.

6. Улаанбаатар хотын дахин төлөвлөлтийн болон амины орон сууцанд ипотекийн зээл олгох боломжтой бүсийн иргэдийн орон сууцны хэрэгцээ шаардлага нөхцөл байдлын судалгаа хийх ажлын даалгаврыг боловсруулж, ХББОСЯ-ны Төрийн нарийн бичгийн даргаар батлуулж, 2024/145 дугаарт ажил гүйцэтгэх гэрээг Тэнхлэг зууч ХХК-тай байгуулан ажилласан. Тус судалгааны хүрээнд түүврийн аргаар Нийслэлийн Баянзүрх дүүргийн 19,24, Чингэлтэй дүүргийн 15,21,22 дугаар хороонуудад тус тус зохион байгуулж нийт 334 өрхийн 205 өрхөөс тоон мэдээлэл судалгааны аргаар хийж судалгааны ажлын тайланг 024 оны 11 дүгээр сарын 22-ны өдөр хүлээн авч, гэрээг дүгнэсэн.

Барилга, барилгын материалын бодлого, зохицуулалтын чиглэлээр:

1. БХБС-ын 2019 оны 54 дүгээр тушаалаар батлагдсан журмын хүрээнд “Барилгын нэгдсэн систем” <https://mcis.gov.mn/mn>-д барилгын нэг маягийн зураг төслийн баримт бичгийг хүлээн авах, цахим архив, хадгалалт, нийтэд түгээх, хэрэглэх боломж бүхий мэдээллийн санг үүсгэж, хөгжүүлэлт, баяжуулалтыг хийж ажиллаж байна. БХБС-ын 2019 оны 54 дүгээр тушаалаар батлагдсан журмын хүрээнд “Барилгын нэгдсэн систем” <https://mcis.gov.mn/mn>-д барилгын нэг маягийн зураг төслийн баримт бичгийг хүлээн авах, цахим архив, хадгалалт, нийтэд түгээх, хэрэглэх боломж бүхий мэдээллийн санг үүсгэж, хөгжүүлэлт, баяжуулалтыг хийж ажиллаж байна. 2024 оны 12 дугаар сарын байдлаар тус Барилгын нэгдсэн мэдээллийн системийн “норм норматив” гэсэн цэсэд шинээр дараах төрлөөр ангилан нийт 132 зураг төсөл, төсвийн мэдээллийг байршуулсан байна. Үүнд:

- “нэг маягийн зураг” -30;
- “тухайлсан барилга” - 42;
- “шугам сүлжээ” - 35;
- “хот байгуулалтын баримт”-14;
- “усны барилга байгууламж” -11 зураг төсөл, төсвийн мэдээлэл.

2. Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайд, Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын сайдын хамтарсан 2024 оны 10 дугаар сарын 14-ны өдрийн 68/A/74 дугаартай Комисс томилох тухай тушаалаар Нийслэлийн Хан-Уул дүүргийн 10 дугаар хорооны нутаг дэвсгэрт баригдсан “Буянт-Ухаа спорт цогцолбор”-ыг ашиглалтад оруулах улсын комисс ажиллаж, 2024.12.06-ны өдрийн 2024/22 дугаартай дүгнэлтээр баталгаажсан.

3. Сүхбаатар дүүргийн 9 дүгээр хороонд “Ногоон нуур 1008 айлын орон сууц төсөл”-ийн нийт хэрэгжилт 2024.12.06-ны байдлаар 75%-тай явж байна.

4. Солонго-1, Солонго-2 орлогод нийцсэн орон сууцны хороолол төсөл”-ын барилга барих бэлтгэл ажил 2024 оны 03 дугаар сарын 01-ний өдрөөс эхэлж, 2024 оны 04 дүгээр сарын 18-ний барилгын ажил эхлүүлэх зөвшөөрөл гарсан.18 блок барилгын төмөр бетон каркас цутгалтын ажил бүрэн дуусаж, 5 блок 9 давхар, 12 блок 8 давхрын каркас цутгалтын

ажил гүйцэтгэж, 2 дугаар ээлжийн 31 блок барилгаас энэ жил 16 блок барилгын суурийн ул бетон хийж үүнээс 11 барилгын суурийн бетон цутгалт, нэгдсэн гражийн цутгалтын ажлыг гүйцэтгэсэн. Барилгын ажил төслийн хэмжээнд 35 хувийн гүйцэтгэлтэй үргэлжилж байна.

5. Барилгын салбарт барилгын мэдээлэлтэй загварчлал /bim/ -ыг нэвтрүүлэх үйл ажиллагааны стратеги төлөвлөгөө, хэрэгжүүлэх арга зам /road map/ боловсруулах зөвлөх буюу “Монголын барилгын инженерүүдийн холбоо” ТББ, БНСУ-ын Ёнсэй их сургуулийн профессор Sang-Ho Lee-тэй 2023.08.18-ний өдрийн №2023/154 дугаартай гэрээ байгуулан ажиллаж байна. “Монголын барилгын инженерүүдийн холбоо” ТББ-аас /BIM/ Барилгын салбарт нэвтрүүлэх ажлыг цогцоор нь шийдвэрлэх боломжийг судлах судалгааны ажлыг дуусгаж эцсийн тайлан ирүүлсэн.

6. Барилгын салбарын шинжлэх ухаан, техник технологийн зөвлөлийн хуралдааныг хагас жилийн хугацаанд 5 удаагийн хурлын төлөвлөгөөг зөвлөлийн даргаар батлуулж 26 асуудал хэлэлцүүлээд байна.

7. “Барилгын ажилтны тарифт цалингийн жишиг”-ийг шинэчлэн БХБС-ын 2024.05.21-ний өдрийн 95 дугаар тушаалаар баталсныг ХЗДХЯ-ны захиргааны хэм хэмжээний актын нэгдсэн бүртгэлд 2024.06.03-ны өдрийн 6841 дугаарт бүртгэгдсэн.

8. 2024 оны 04 дүгээр сарын 05-ны өдөр “Барилгын салбарын удирдах ажилтны зөвлөгөөн 2024” -ийг “Аюулгүй барилга, аюулгүй орчин, аюулгүй ажиллагаа” уриатайгаар Орхон аймгийн Эрдэнэт хотод зохион байгуулсан. Зөвлөгөөнд 21 аймаг, төрийн болон төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгжийн 400 гаруй төлөөлөл оролцсон.

Нийтийн аж ахуйн бодлого, зохицуулалтын чиглэлээр:

1. “Ус, ариун цэвэр, эрүүл ахуйн тогтолцооны дэлхийн дүн шинжилгээ, үнэлгээ-2024” дүн шинжилгээний тайлан нь дэлхийн улс орнуудад ундны ус хангамж, ариун цэврийн байгууламжийн хүртээмж, гарын эрүүл ахуйг хангахад чиглэсэн арга хэмжээний өнөөгийн төлөв байдлыг тодорхойлох зорилготой. Энэхүү тайлан нь Засаглал, Хяналт-шинжилгээ, Хүний нөөц, Санхүүжилт гэсэн 4 бүлэг, 597 асуумжтай. Үнэлгээний тайланг ЭМЯ, БОУАӨЯ, УГ, ХСУХАТАҮЗХ, АШУҮИС, ШУТИС, НҮБ-ын ХС, ДЭМБ-ын Монгол дахь Суурин төлөөлөгчийн газар, УСУГ болон манай яам хамтран боловсруулж, 2024.10.14-нд ДЭМБ-д цахимаар хүргүүлсэн болно.

2. Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын 13-р баг “Залуус 2” хорооллын гадна ус хангамжийн Ф200-Ф250мм-ын голчтой 3,35 км, Ф200-Ф250 мм-ийн 2,115 км шугам хоолойн ажлыг 2024.10.30-нд улсын комисс ажиллаж ашиглалтад оруулсан.

3. Орхон аймгийн “Төв дулааны цэвэр усны шугам, ус дулаан дамжуулах төвийн барилга, гадна инженерийн шугам сүлжээний ажил”-ын хүрээнд 2Ф273мм-ын дулааны 0,5 км, Ф219мм цэвэр усны 0,497 км урттай шугам, УДДТ-ийн барилгыг 2024.06.04-нд ашиглалтад оруулсан.

4. Төв аймгийн Эрдэнэ, Дэлгэрхаан, Сэргэлэн, Борнуур сумдад ус хангамж-3 км, ариутгах татуургын 9,1 км, дулаан хангамжийн 5,3 км шугам сүлжээ, усан сан, цэвэрлэх байгууламж, гадна цахилгаан хангамжийн шугам сүлжээ ашиглалтад хүлээн авч, инженерийн дэд бүтцийн хангамж, хүртээмжийг нэмэгдүүлсэн.

5. Дархан-Уул аймагт цэвэр усны 9,2 км шугам сүлжээг суурилуулсан.

6. Улаанбаатар хотын гэр хорооллын 180 ус түгээх байрыг 24 цаг ажиллах автоматжуулалтын ажил хийгдсэн. Ухаалаг ус түгээх байранд ажиллах дуудлагын 20 гаруй оператор, техникийн ажилтан, 200 гаруй ус түгээгчийг сургасан байна. Туршилтын ажлыг 6 дүүргийн 50 гаруй хороонд байрлах 180 ус түгээх байранд хийсэн.

7. Ус гүн цэвэршүүлэх үйлдвэрийн барилга угсралтын ажлын явц 85,5%-тай. Төслийн хэрэгжилт 80%-тай байна.

8. “Дархан хотын цэвэр усны шугам сүлжээг өргөтгөх, шинэчлэх, ухаалаг тоолуур нэвтрүүлэх төсөл”-ийн хүрээнд цэвэр усны 9,2 км шугам сүлжээний болон 4662 ш ухаалаг тоолуур суурилуулах ажлыг гүйцэтгэсэн байна.

9. Хаягдал ус дахин боловсруулах үйлдвэрийг шинээр барих төслийн хүрээнд үйлдвэрийн технологийн 9, бусад 8, нийт 17 байгууламжийн барилга угсралтын ажил 66%-тай. Ус дамжуулах системийн хувьд төслийн нийт барилга угсралтын ажил 63%-тай байна.

10. Гэр хорооллын нүхэн үе шаттайгаар стандартын шаардлагад нийцүүлэх зорилгоор Эко жорлонг суурилуулах ажил хийгдэж байна. СХД-т нийт 2024 онд 3000 айл Эко жорлон суурилуулаад байна.

11. Орон сууцны тухай хуулийн төслийн зөвлөх үйлчилгээний гэрээг "Кэй вишн" ХХК-тай 2024.12.02-ны өдрийн 2024/193 дугаартай гэрээ, ХББОССайдын 2024.12.10-ны өдрийн дугаар 123 тушаалаар хуулийн төсөл боловсруулах үүрэг бүхий ажлын хэсгийг байгуулан ажиллаж байна.

Төрийн захиргааны удирдлагын чиглэлээр:

1. “Барилгын салбарын ажилтны мэргэжил дээшлүүлэх, мэргэшлийн зэрэг олгох сургалтыг зохион байгуулах комиссын бүрэлдэхүүнийг Төрийн нарийн бичгийн даргын 2024 оны А/44 дүгээр тушаалаар батлуулсан. “Мэргэшлийн зэрэг олгох тухай” Төрийн нарийн бичгийн даргын 2024 оны А/66 дугаар тушаалаар /мэргэжлийн зэрэг 530 мэргэжилтэнд, 427 мэргэжилтэнд/ мэргэшлийн зэргийг олгов.

2. Салбарын төрийн албан хаагчдыг удирдлагын академийн эрхэлсэн түшмэлийн-4, ахлах түшмэлийн-5, шинээр томилогдсон мэргэшүүлэх багц сургалтад 8 албан хаагчийг сургасан. “Төрийн албан хаагчийн хөгжил, хамгаалал” хэлэлцүүлэгт 10 албан хаагчийг хамруулсан. Төрийн албаны уламжлал, шинэчлэл эрдэм шинжилгээний бага хуралд -3, Салбарын стратеги боловсруулах сургалтад 5 албан хаагчийг хамруулсан.

3. Салбарт жендэрийн талаар баримтлах бодлогыг хэрэгжүүлэх Жендэрийн орон тооны бус салбар зөвлөлийн 2024 оны төлөвлөгөө, төсвийн төслийг 2024 оны 01 дүгээр сарын 23-ны өдөр Жендэрийн орон тооны бус салбар зөвлөлөөр хэлэлцүүлэн Төрийн нарийн бичгийн дарга бөгөөд Орон тооны бус салбар Зөвлөлийн даргаар батлуулсан. Жендэрийн Үндэсний хороонд тайланг 2024 оны 01 дүгээр сарын 24-ний өдрийн 03/233 тоот албан бичгээр хүргүүлэв.

4. Гамшгийн талаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний хүрээнд Барилга, хот байгуулалтын шуурхай штабын бүрэлдэхүүнийг шинэчлэн Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2024 оны 03 дугаар сарын 11-ний өдрийн 50 дугаар тушаалаар батлуулан ажиллаж байна.

5. Улсын онцгой комиссын 2024 оны 02 дугаар сарын 02-ны өдрийн 01 дүгээр “Шар усны үер, үерийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх зарим арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх тухай” Албан даалгаврын хүрээнд хэрэгжүүлэх “Үйл ажиллагааны төлөвлөгөө”-г БХБСайдаар 2024 оны 02 дугаар сарын 20-ны өдөр батлуулсан. Улсын онцгой комиссын “Шар усны үер, үерийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх зарим арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх тухай” 2024 оны 01 дүгээр албан даалгаврын биелэлтийг гарган uok@nema.gov.mn хаягаар хүргүүлсэн.

6. Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яам, түүний харьяа байгууллага, албан тушаалтанд 2024 оны хагас жилийн байдлаар нийтдээ 2477 өргөдөл, гомдол, санал, хүсэлт, мэдээллийг иргэдээс ирүүлсэн байна. Шийдвэрлэлт 98%. Тайланг 2024.07.8-ны 3/2227 албан тоотоор ЗГХЭГ-т хүргүүлсэн.

7. Тайлант хугацаанд төрийн болон аж ахуйн нэгж байгууллагаас ирүүлсэн нууцын зэрэглэлтэй албан бичгийг хүлээн авч холбогдох албан тушаалтанд танилцуулж, хариу бичгийн боловсруулалт, хадгалалтад хяналт тавьж хариу албан бичгийг холбогдох байгууллагад нууцын зэрэглэлтэй илгээсэн байна. Нууцтай танилцах эрх бүхий албан тушаалтнуудын нууц хадгалалт, хамгаалалтад хяналт тавьж, буцаан төвлөрүүлэх ажлыг хийсэн. Тус яаманд 2023 онд бусад байгууллагаас ирүүлсэн албан бичиг, бусад байгууллагад илгээсэн албан бичгийг албан хэрэг хөтлөлтийн үндсэн зааврын дагуу архивлан хадгалсан.

8. Тайлант хугацаанд салбарын хэмжээнд **280** мэдээ мэдээллийг бэлтгэж яамны вэб сайт болон харьяа байгууллагуудын вэб сайт, цахим хуудсаар түгээж ажиллав. Үүнд:

- Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яам- 86 мэдээлэл
- “Төрийн орон сууцны кропораци” ТӨХХК- 109 мэдээлэл
- “Барилга хөгжлийн төв” ТӨААТҮГ- 85 мэдээлэл

Яамны хэмжээнд нийт 12 хэвлэл мэдээллийн байгууллагатай хамтран ажиллаж байна.

Санхуу, хөрөнгө оруулалтын чиглэлээр:

1. Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.3.1 дэх заалтын дагуу Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайдын багцын 2025 оны төсвийн хязгаарт тусгах урсгал зардлын саналыг 24.9 тэрбум төгрөгөөр нэгтгэн боловсруулж Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2024 оны 06 дугаар сарын 06-ны өдрийн 01/1851 дугаартай албан бичгээр Сангийн яаманд хүргүүлсэн. Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4.3 дахь заалтын дагуу Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайд /ТЭЗ/-ын багцын 2025 оны төсвийн төсөлд тусгах урсгал зардлын саналыг 76,5 тэрбум төгрөгөөр нэгтгэн боловсруулж Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайдын 2024 оны 07 дугаар сарын 25-ны өдрийн 01/12 дугаартай албан бичгээр Сангийн яаманд хүргүүлсэн.

2. Гадаадын зээл, тусламжийн хөрөнгөөр хэрэгжиж байгаа 7 төслийн хүрээнд гадаад зээлээс 509,085.0 сая төгрөг, Улсын төсөв /Монголын талын хөрөнгө/-т 48,741.2 сая төгрөгийн саналыг холбогдох төслийн танилцуулгын хамт 2025 оны төсвийн хязгаарт хүргүүлсэн.

3. Барилга, хот байгуулалтын сайдын багцын 2024 оны батлагдсан төсвийн сар, улирлын санхүүжилтийн хуваарийн саналыг Сангийн яаманд хүргүүлж батлуулсан. 2024 оны 05 дугаар сарын 10-ны өдөр 03/1540 дугаартай албан бичгээр БХБЯ-ны сар улирлын хуваарьт өөрчлөлт оруулах, арга хэмжээ хооронд гүйлгэх хүсэлтийг хүргүүлэн холбогдох өөрчлөлтийг хийлгэсэн. Мөн Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яамны ТНБД-ын 2024 оны 8 дугаар сарын 2-ны өдрийн 03/92 дугаартай албан бичгээр, 11 дүгээр сарын 01-ний өдрийн 01/1139 тоот, 2024 оны 11 дүгээр сарын 06-ны өдрийн 01/1224 тоот албан бичгүүдээр төсвийн сар улирлын хуваарьт өөрчлөлт оруулсан.

4. 2024 онд тус Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайдын багцад тусгагдаж худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулагдахаар батлагдсан нийт 77 төсөл, арга хэмжээнээс 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар 69 төсөл, арга хэмжээний тендерийг цахимаар зохион байгуулсан буюу худалдан авах ажиллагаа 90 хувьтай хэрэгжсэн.

5. Гадаадын зээл, тусламжийн хөрөнгөөр хэрэгжиж байгаа дараах 7 төслийн хүрээнд 2024 оны хөрөнгө оруулалтад 623,314.81 сая төгрөг батлагдсан бөгөөд гүйцэтгэлд өссөн дүнгээр 591,210.91 сая төгрөгийн санхүүжилтийг хянаж, шийдвэрлүүлсэн. Хэрэгжилтийн хувь 95% байна.

6. Сангийн сайдын 2023 оны 02 дугаар сарын 06-ны өдрийн А/30 дугаар тушаалаар баталсан журмын дагуу 2024 онд гадаад зээл, тусламжийн хөрөнгөөр хэрэгжиж буй 6 төслийн хүрээнд нийт 655,624.39 сая төгрөгийн импортоор оруулж ирэх бараа материалын жагсаалтыг тус яамны Төрийн нарийн бичгийн даргаар баталгаажуулсан.

7. Барилга, хот байгуулалтын салбарт 2024 онд гадаад зээл, тусламжийн хөрөнгөөр 7 төсөл хэрэгжүүлж байгаа ба Төслийн Удирдах хорооны бүрэлдэхүүнийг Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2024 оны 23, 24, 25, 26, 27 дугаар тушаалаар мөн Төслийн захирлуудыг Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2024 оны Б/31 дүгээр тушаалаар тус тус шинэчлэн батлуулсан. Барилга, хот байгуулалтын салбарт гадаад зээл, тусламжийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлж төслүүдээс 7 төслийн, Төслийн удирдах хорооны хурлыг 28 удаа зохион байгуулсан. ТУХ-оос нийт 31 үүрэг даалгавар өгөгдсөн ба шийдвэрийн биелэлт 90 хувьтай байна.

8. 2024 онд хэрэгжүүлэх нийт 1,145,3 тэрбум төгрөгийн 405,3 тэрбум төгрөгийн санхүүжих дүнтэй 179 төсөл, арга хэмжээнээс 2024 онд дуусах 84 төсөл, арга хэмжээнээс 2024 оны эцсийн жилийн байдлаар нийт 70 төсөл, арга хэмжээ улсын комисст хүлээлгэн өгсөн.

9. Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө, хөрөнгийн болон урсгал зардалд тусгагдсан арга хэмжээний тендерийн ерөнхий мэдээлэл, худалдан авах ажиллагааны тайланд хийсэн хяналт шалгалтын дүн, худалдан авах ажиллагааны тайлан зэрэг нийт 25 мэдээллээс жилийн эцсийн байдлаар 25 мэдээллийг хуулийн хугацаанд бүрэн байршуулсан, хэрэгжилтийн хувь 100%

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын чиглэлээр:

1. Монгол Улсын Их хурлын 2020 оны 08 дугаар сарын 28-ны өдрийн 23 дугаар тогтоолоор баталсан “Монгол Улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл”-ийн Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээнд хийж гүйцэтгэхээр тусгагдсан зорилт, арга хэмжээний 2024 оны хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж тайланг Сайдын зөвлөлөөр хэлэлцүүлж, /new.unelgee.gov.mn/-д баталгаажуулан ЭЗХЯ-нд хүргүүлсэн

2. “Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө”-нд 2024 онд хэрэгжүүлэх 69 арга хэмжээний хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ үнэлгээ хийж, /new.unelgee.gov.mn/-д баталгаажуулан, 2024.06.27-ны өдрийн 2/2144 албан тоотоор ЗГХЭГ-т хүргүүлсэн.

3. Монгол улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөний төсөл арга хэмжээний 8 заалтын биелэлт болон Эдийн засаг, хөгжлийн яамнаас ирүүлсэн хүснэгтийн дагуу биелэлтийг нэгтгэн хагас жилийн байдлаар 60 хувьтай үнэлж 2024.6.14-ний 02/1973 тоотоор болон цахим хаягаар нотлох баримтын хамт Эдийн засаг, хөгжлийн яаманд хүргүүлсэн. Жилийн эцсийн байдлаарх хийсэн хяналт-шинжилгээ үнэлгээ хийсэн тайланг /new.unelgee.gov.mn/-д баталгаажуулан, ЭЗХЯ-нд хүргүүлсэн.

4. Монгол Улсын Их Хурлын 2021 оны 106 дугаар тогтоолоор баталсан “Шинэ сэргэлтийн бодлого”-т туссан Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээнд хамаарах 26 арга хэмжээний хэрэгжилтэд 2024 оны байдлаар хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийхэд хэрэгжилт 83.1 хувьтай “тодорхой үр дүнд хүрсэн” гэж дүгнэгдэж дүгнэлт зөвлөмж гарган, хяналт-шинжилгээ үнэлгээний тайланг Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайдын 2024.07.30-ны өдрийн 01/41 тоот албан бичгээр Эдийн засаг, хөгжлийн яаманд хүргүүлсэн.

5. Засгийн газрын 2020 оны 206-р тогтоолоор батлагдсан журмын цагалбарын хугацаанд цахим систем (<https://unelgee.gov.mn/>)-д 7-р сарын 01-ны дотор баталгаажуулж тайланг 2024.06.27-ны өдрийн 02/2114 тоотоор хүргүүлсэн.Сар бүр биелэлтийг гарган баталгаажуулж ажилласан.

6. Яамны 2023 оны үйл ажиллагаанд хяналт- шинжилгээ, үнэлгээ хийсэн нэгдсэн тайланг Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2024 оны 02-р сарын 26-ны өдрийн 01/597 албан тоотоор Засгийн газрын сайд, Засгийн газрын хэрэг эрхлэх газрын дарга Д.Амарбаясгаланд хүргүүлсэн.

7. Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайдын дэргэдэх Дотоод аудитын хорооны 2024 оны төлөвлөгөөнд 4 арга хэмжээ төлөвлөн 2024 оны 01 дүгээр тогтоолоор батлуулан хэрэгжилтийг хангаж ажиллаж ажиллалаа. Үүнд:

- Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ-ын Барилга байгууламжийн норм, нормативын сангийн 2023 оны санхүүгийн үйл ажиллагаа
- Яамны 2023 оны санхүүгийн үйл ажиллагаа
- “Төрийн орон сууцны корпораци” ТӨХХК-ийн үйл ажиллагаа
- Барилга байгууламжийн норм, нормативын сангийн үйл ажиллагааны 2024 оны хэрэгжилт

Салбарын хяналтын чиглэлээр:

1. ЗГХЭГ-т 2023.11.01-ний өдрийн 1/3964 тоот албан бичгээр 2024 оны хяналт шалгалтын төлөвлөгөөг хүргүүлж, ЗГ-ын 2023 оны 420 дугаар тогтоолоор батлуулан “Их,

дунд эрсдэлтэй үнэлэгдсэн **399** объектын жагсаалт"-ыг БХБС-ын 2024 оны 09 дүгээр тушаалаар батлуулсан.

2. ЗГ-ын 2023 оны 420 дугаар тогтоол, БХБС-ын 2024 оны 09 дугаар тушаал, Салбарын улсын ерөнхий байцаагчийн баталсан 2024 оны 09 дүгээр удирдамжийн дагуу 17 объектод төлөвлөгөөт хяналт шалгалт хийхээр тусгагдсанаас 11 ААН, 4 төслийн нэгжийн 132 барилга байгууламжид хяналт шалгалтыг хийж гүйцэтгэн 164 зөрчил илрүүлснээс 137 арилгуулж, 142 заалт бүхий 8 албан шаардлага, 53 заалт бүхий 3 зөвлөмж, 3 эрх бүхий албан тушаалтны даалгавар, 16,500.000 төгрөгийн шийтгэл ногдуулж, барагдуулсан, 1 түр зогсоосныг дуусгавар болгож битүүмж лац, ломбыг авсан.

3. Салбарын улсын ерөнхий байцаагчийн баталсан 2024 оны 02-00/08 дугаар удирдамжийн дагуу 89 иргэн, 630 аж ахуйн нэгж байгууллагын 719 барилга байгууламжид хяналт шалгалт хийхэд 2587 зөрчил илрүүлэн 1975 зөрчлийг арилгуулж, 890 заалт бүхий 193 албан шаардлага, 28 акт, 160 дүгнэлт, 756 заалт бүхий 97 зөвлөмж, 29 иргэн, 47 ААН-д эрх бүхий албан тушаалтны даалгавар өгч, 462,400.00 төгрөгийн шийтгэл ногдуулан 394,400.000 төгрөгийг барагдуулсан.

4. Салбарын улсын ерөнхий байцаагчийн баталсан 2024 оны 02-00/12 дугаар удирдамжийн дагуу хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн эрүүл, аюулгүй орчинг бүрдүүлэх зорилгоор улсын хэмжээнд 2118 иргэн, ААНБ-ын шинээр баригдаж буй 822, ашиглагдаж байгаа 1296 барилгад хяналт шалгалт хийж гүйцэтгэн 12878 зөрчил илрүүлэн 8990 зөрчлийг арилгуулж, 107 албан шаардлага, 49 дүгнэлт, 2653 зөвлөмж, 3 акт, 11 иргэн, ААН-д эрх бүхий албан тушаалтны даалгавар өгч, 72,000.000 төгрөгийн шийтгэл ногдуулан 62,000.000 төгрөгийг барагдуулж, 1158 барилгын зураг төсөлд хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан төлөвлөлт, 1962 налуу зам, 984 тэмдэг тэмдэглэгээ, 942 хөтөч зам, 940 ариун цэврийн өрөө, 865 авто зогсоол тус тус хийлгүүлсэн.

5. БХБС-ын 2024 оны 87 дугаар тушаал, Салбарын улсын ерөнхий байцаагчийн баталсан 2024 оны 02-0005 дугаар удирдамжийн дагуу арматур импортлогч 47 аж ахуйн нэгж байгууллагуудад урьдчилан сэргийлэх хяналт шалгалт хийхэд 21 зөрчил ирүүлэн 7 арилгуулж, 15 заалт бүхий 14 зөвлөмж, 6 заалт бүхий 14 албан шаардлага, 7 ААН-д эрх бүхий албан тушаалтны даалгавар өгч, 35,000.000 төгрөгийн шийтгэл ногдуулж, барагдуулж, хэрэгжилтийг хангуулсан.

6. Салбарын улсын ерөнхий байцаагчийн баталсан 2024 оны 02-00/04 дугаар удирдамж, "Лифтний аюулгүй байдлыг хангуулах тухай" 02-00/01 дугаар албан даалгаврын дагуу өргөх байгууламжийн тусгай зөвшөөрөл бүхий 79 байгууллагад урьдчилан сэргийлэх хяналт шалгалтыг хийж гүйцэтгэн 315 лифт буюу 6315 лифтний хонгилын хаалганы аюулгүй байдлыг хангуулж ажилласан.

7. 2024 онд 380 лифт, 14 эскалатор, 300 кран, 713 барилгын өргүүр, 267 манипуляторын кран, 22 бетон зуурмагийн шахуургат төхөөрөмж, 113 сагстай өргөгч зэрэг нийт 1809 өргөх байгууламжийг улсын бүртгэлд шинэчлэн бүртгэсэн.

8. Засгийн газрын "Хяналт шалгалтын төлөвлөгөө батлах тухай" 420 дугаар тогтоол, Салбарын улсын ерөнхий байцаагчийн баталсан 2024 оны 09 дүгээр удирдамжийн дагуу 7 төлөвлөгөөт буюу 9 ААН, 4 төслийн 92 объектод хяналт шалгалтыг хийж нийт 3.000.000 төгрөгийн торгуулийн арга хэмжээ, 5 албан шаардлага, 3 зөвлөмж, 20 үүрэг даалгаврыг өгч биелэлтийг хангуулж ажилласан байна.

Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яамны Төсвийн шууд захирагчийн 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээнээс жилийн эцсийн байдлаар хэрэгжилт "хангалтгүй" 0, эрчимжүүлэх шаардлагатай 50%-тай үнэлэгдсэн дараах арга хэмжээнүүд байна.

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан жилийн эцсийн байдлаар хэрэгжилт "Үр дүнгүй" буюу 0%-тай 1 арга хэмжээ байна. Үүнд:

1. “Монголын архитекторуудын эвлэл” ТББ-аар гүйцэтгүүлэхээр байгуулсан гэрээний 2023 оны хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ үнэлгээ хийж, дүгнэлт зөвлөмж гаргаж, тайлагнах.

Хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх шаардлагатай, 50 хувьтай 5 арга хэмжээ байна. Үүнд:

1. 3.1.11 “Батлагдсан зураг төслийг давтан хэрэглэх болон нэг маягийн зураг төсөлд холболт хийх журам”-ын төсөл боловсруулж, батлуулна.

2. 4.2.10. Нүхэн жорлонтой цэцэрлэг, сургууль, дотуур байрыг орчин үеийн ариун цэврийн байгууламжтай болгох арга хэмжээг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд Сургууль, цэцэрлэг, дотуур байрыг шаардлага хангасан ариун цэврийн байгууламжтай болгоно.

3. 5.1.3. Монгол хэлний тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж салбар зөвлөлийн хурлыг зохион байгуулна. Монгол хэлний сургалтыг яамны ажилчдад зохион байгуулна.

4. 5.1.35. Яамны цахим хуудсыг сайжруулж, нээлттэй мэдээллийг цахим хуудсанд байршуулж нийтлэх, шинэчлэх ажлыг зохион байгуулна.

5. 8.3.8. Зуух, даралтат савны техникийн магадлал баталгаажуулалтад хамруулах.

ДӨРӨВ. ДҮГНЭЛТ

1. Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яамны ТШЗ-ийн 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд туссан нийт 32 зорилтын 320 арга хэмжээний хэрэгжилтэд жилийн эцсийн байдлаар хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийхэд үнэлгээ **96,2** хувьтай **"тодорхой үр дүнд хүрсэн"** байна.

2. Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яамны үйл ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалтын бүтцийн өөрчлөлтийн хөтөлбөр батлах тухай” Засгийн газрын 2024 оны 08-р сарын 28-ны 51 дүгээр тогтоолын дагуу яамны 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг шинэчлэн батлуулалгүйгээр удааширсан нь гүйцэтгэлдээ тааруулан төлөвлөгөөний шалгуур үзүүлэлт, хүрэх түвшингийн тоо болон чанарын тодорхойлолтыг гаргасан харагдаж байна.

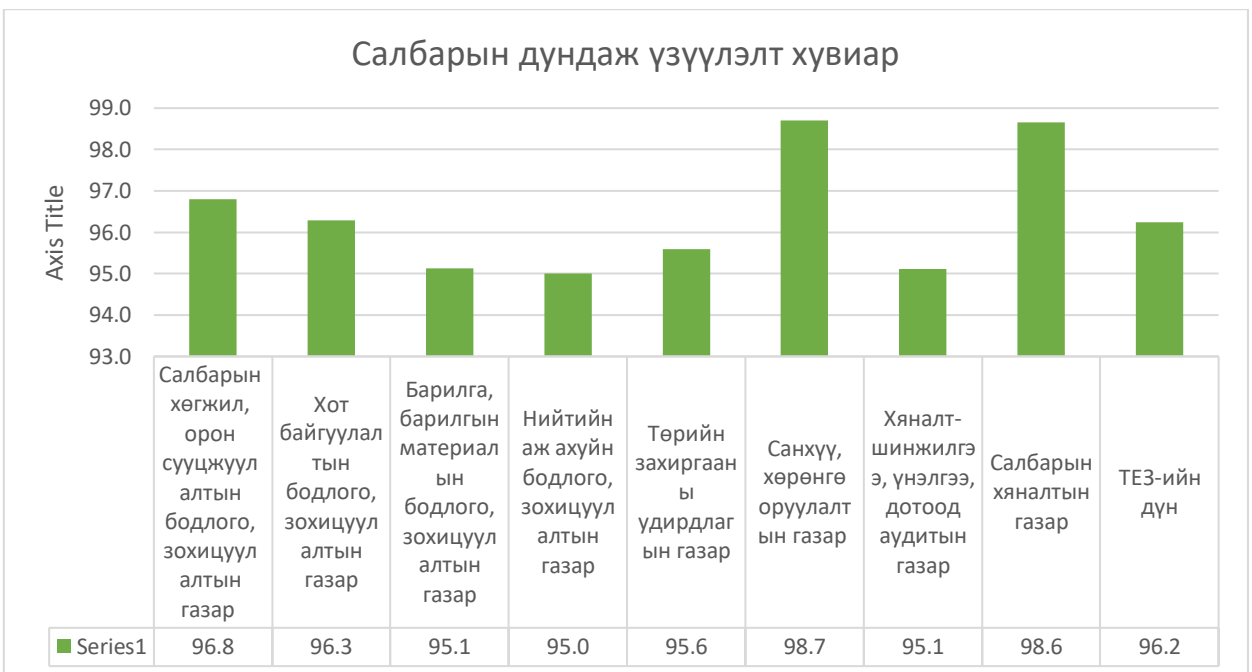
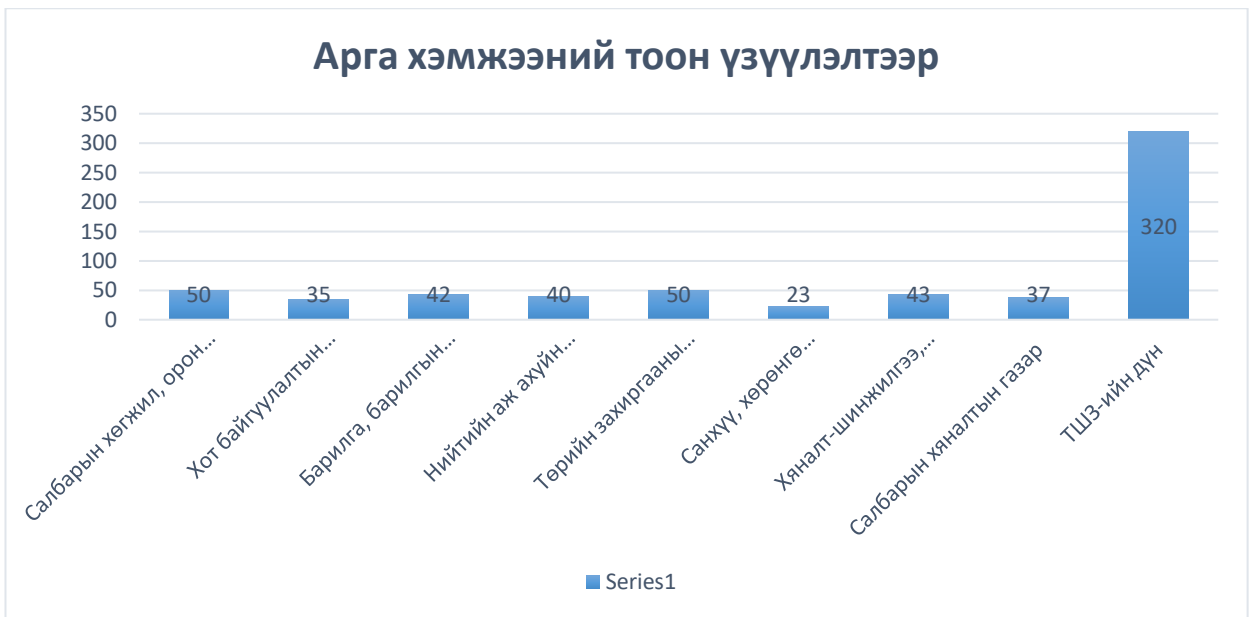
3. Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний 3.1.4, 3.1.5, 3.1.6, 3.1.8, 4.2.17, 4.2.18, 4.2.20, 4.4.4, 4.4.5 зэрэг арга хэмжээний зорилтот түвшинг “зөвлөгөө дэмжлэг үзүүлнэ”, “холбогдох байгууллагуудтай хамтран ажиллана”, гэж төлөвлөсөн нь шалгуур үзүүлэлт, хүрэх түвшин тодорхойгүй үнэлэхэд хүндрэлтэй, үр дүнд суурилсан, бодит төлөвлөлт хийгдээгүй байна.

4. Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний 8.2.3, 8.2.4, 8.2.5, 8.2.7, 8.2.9, 8.2.10, 8.2.14, 8.3.10 зэрэг арга хэмжээг төлөвлөхдөө хүрэх түвшний тоон илэрхийлэл нь хүрсэн түвшний тоон дүнтэй харьцуулахад хэт бага төлөвлөсөн нь бодиттой бус төлөвлөлт байна.

5. Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яамны 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө нь жилийн эцсийн байдлаар дараах бүтцийн хүрээнд төлөвлөгдсөн байна.

Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яамны ТШЗ-ийн 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд жилийн эцсийн байдлаар тусгагдсан арга хэмжээ чиглэл тус бүрээр графикаар үзүүлэв.

Монгол Улсын барилгын салбарын статистик, тоон мэдээлэл 2024 оны 3 дугаар улирлын байдлаар:

Барилга угсралт, их засварын ажлын гүйцэтгэл 2024 оны эхний 9 сард 6.4 их наяд төгрөг болж, 6.0 (93.2%) их наяд төгрөгийн ажлыг дотоодын барилгын байгууллага, 435.8 (6.8%) тэрбум төгрөгийн ажлыг гадаадын барилгын байгууллага гүйцэтгэсэн байна. Барилга угсралт, их засварын ажил 2024 оны эхний 9 сарын урьдчилсан гүйцэтгэлээр өмнөх оны мөн үеэс 683.8 (11.9%) тэрбум төгрөгөөр өсөхөд дотоодын байгууллагын гүйцэтгэсэн барилга угсралт, их засварын ажил 466.3 (8.4%) тэрбум төгрөгөөр өссөн нь голлон нөлөөлсөн.

Үйлдвэрлэлийн аргаар тооцсон ДНБ, оны үнээр 2024 оны эхний 9 сард 56.2 их наяд төгрөгт хүрсний 1.0 (2.0%) их наяд төгрөгийг барилгын салбар бүрдүүлж байна. Салбарын нэмэгдэл өртгийн хэмжээ 2017 оны мөн үеэс 625.0 (2.3¹), 2020 оны мөн үеэс 422.0 (63.9%), өмнөх оны мөн үеэс 99.0 (10.0%) тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн байна. Салбарын нэмэгдэл өртөг оны үнээр 1 082.3 тэрбум төгрөг, зэрэгцүүлэх үнээр 440.9 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 31.9 (7.8%) тэрбум төгрөгөөр өссөн байна.

Ажиллах хүчний судалгааны 2024 оны 3 дугаар улирлын дүнгээр улсын хэмжээнд барилгын салбарт 97.3 мянган ажиллагчид ажиллаж байна. Үүнээс: Улаанбаатар хотод 73.2

(75.1%), баруун бүс 6.9 (7.1%), хангайн бүс 7.7 (7.9%), төвийн бүс 7.8 (8.0%), зүүн бүс 1.9 (3.5%) мянган ажиллагчид тус тус ажиллаж байна. Барилгын салбарын нэг ажилтанд ногдох сарын дундаж цалин 2024 оны 3 дугаар улирлын байдлаар 2237.1 мянган төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 360.9 (19.2%) мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, өмнөх улирлаас 4.7 (0.2%) мянган төгрөгөөр буурчээ.

ТАВ. САНАЛ, ЗӨВЛӨМЖ

1. Орон сууцны тухай хуулийн төсөл, Барилгын тухай хуулийн /шинэчилсэн найруулгын төсөл, Хот байгуулалтын тухай хуулийн /шинэчилсэн найруулгын төсөл/, Үндэсний орон сууцжуулалтын тухай анхдагч хуулийн төслийг боловсруулж дуусган УИХ-д өргөн барьж, чуулганаар хэлэлцүүлэн батлуулах ажлыг яаралтай зохион байгуулах, 2025 оны төлөвлөгөөнд тусгах;

2. Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлтийг ирүүлэхдээ тайлант хугацаанд хэрэгжсэн арга хэмжээнүүдийн үр нөлөөг товчоор дурдаж, Засгийн газрын 2020 оны 206-р тогтоолоор батлагдсан “Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт, захиргааны байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх нийтлэг журам”-ын 6.8-д зааснаар гүйцэтгэл, үр дүнг 2000 тэмдэгтэд багтаан тайлагнах;

3. Төрийн нарийн бичгийн даргын 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд туссан 0-50%-ийн хэрэгжилттэй 6 арга хэмжээг 2025 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөндөө тусган бүрэн хэрэгжүүлж ажиллах яамны газар, хэлтсийн дарга нарт даалгах;

4. Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтээс “гүйцэтгэл нь үргэлжилж байгаа” арга хэмжээг 2025 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусган ажиллах;

5. Шилэн дансны тухай хуулийн хугацаанд багтаан шаардлага хангасан мэдээллийг үнэн зөв, иж бүрэн байршуулж, ил тод байдлыг хангаж ажиллахыг Санхүү, хөрөнгө оруулалтын газарт даалгах;

6. 2025 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг төлөвлөхөд шалгуур үзүүлэлт, хүрэх түвшинг тоо болон чанараар тодорхойлж, тухайн шалгууртай үнэлэх боломжтойгоор, бодитой үр дүнд хүрэхээр төлөвлөгөөг төлөвлөхөд анхаарч ажиллах.

7. Төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөрийн хэрэгжилт 2021-2024 онд хэрэгжиж дуусаж байгаа тул Төрийн албаны тухай хуулийн 55.3 Төрийн байгууллага төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааны хөтөлбөрийг боловсруулж хэрэгжүүлнэ заалтын биелэлтийг ханган ажиллах.

Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яам

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар